

KÄSKKIRI

Kuupäev digiallkirjas nr 177

2018. aasta riiklike loomatauditõrje programmide rakendusmeetmete kinnitamine

Loomatauditõrje seaduse paragrahvi 43³ lõike 4 täitmiseks ning põllumajandusministri 13. juuni 2007. a määruse nr 91 „Veterinaar- ja Toiduameti põhimäärus“ § 8 lõike 2 alusel:

1. Kinnitan:
 - 1.1 Riiklike loomatauditõrje programmide rakendusmeetmed 2018. aastal (lisatud).
2. Kehtestan rakendusmeetmete täitmiseks järgneva korra:
 - 2.1 Loomatervishoiu, loomakaitse ja söötade osakonnal koostada riiklike loomatauditõrje rakendusmeetmete alusel nende jaotuskava maakondade veterinaarkeskustele ning edastada see maakondadele läbi dokumendihaldusprogrammi;
 - 2.2 Jaotuskavas mitteplaneeritud uuringute teostamine tuleb maakonna veterinaarkeskusel eelnevalt kooskõlastada Veterinaar- ja Toiduametiga;
 - 2.3 Plaanilised proovid võetakse ja saadetakse laboratoriumisse ajavahemikus 8. jaanuar 2018 kuni 30. november 2018 (välja arvatud TSE, SAKist tulenevad ning tapale saadetavate lindude uuringud salmonellooside suhtes);
 - 2.4 Iga kord enne plaaniliste proovide võtmist kampülobakterioosi või salmonellooside uuringuteks (juhul kui proovide arv ületab 50) teavitab proovi võtja sellest Veterinaar- ja Toidulaboratoriumi vähemalt üks tööpäev ette ning vähemalt 10 tööpäeva ette enne proovivõttu tuberkuloosi või paratuberkuloosi uuringuteks;
 - 2.5 Proovide võtja saadab proovid Veterinaar- ja Toidulaboratoriumile koos nõuetekohaselt koostatud ja allkirjastatud proovide kaaskirjaga. Proovid peavad olema identifitseeritavad ja seostatavad kaaskirjal oleva tähistusega;
3. Käskkirja täitmise eest vastutavad loomatervishoiu, loomakaitse ja söötade osakonna osakonnajuhataja ning veterinaarkeskuste juhatajad.

/allkirjastatud digitaalselt/
Indrek Halliste
Peadirektor

Teadmiseks: 1) Maakondade veterinaarkeskused, Veterinaar- ja Toidulaboratorium

RIIKLIKE LOOMATAUDITÕRJE PROGRAMMIDE RAKENDUSMEETMED 2018. AASTAL

I Diagnostilised uurimised

1. VEISED

1.1 Veiste tuberkuloos.

1.1.1 Uurimisele kuuluvad karja kõik üle 24 kuu vanused veised (v. a. nuumpullid eraldi asuvates epidemioloogilistes üksustes, keda ei kasutata aretuses ning kes viiakse peale üleskasvatamist tapale)

1.1.2 Aastas uuritakse ligikaudu 1/4 veisekarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et nelja aasta jooksul tuberkuliinitakse kõik veisekarjad.

(uurimiste arv: 33060 - VVA)

1.1.3. Tuberkuliinile reageerinud veiste hulgas viiakse läbi kontrolltapmisi ja nende lümfisõlmedest tehakse bakterioloogiline külv tekitaja määramiseks **(uurimiste arv: 30*)**

1.1.4 Kõik Kunstliku Seemenduse Keskuse (edaspidi *KSK*) pullid uuritakse üks kord aastas **(Raplamaa 182 pulli uurimise arv on arvestatud koondarvus p 1.1.2 - VVA)**

Maakond	Üle 24kuuseid veiseid 11.12.17	Tuberkuliinimiste arv 2018. aastal (1/4 üle 24kuuste veiste arvust)
HARJUMAA	7438	1860
HIIUMAA	3081	770
IDA-VIRUMAA	2440	610
JÕGEVAMAA	9225	2306
JÄRVAMAA	15395	3849
LÄÄNEMAA	4214	1054
LÄÄNE-VIRUMAA	13983	3496
PÖLVAMAA	7473	1868
PÄRNUMAA	17044	4261
RAPLAMAA	10793	2698
SAAREMAA	11598	2900
TARTUMAA	7615	1904
VALGAMAA	5799	1450
VILJANDIMAA	10834	2709
VÕRUMAA	5308	1324
KOKKU	132240	33060

1.2 Veiste enzootiline leukoos

1.2.1 Aastas uuritakse ligikaudu 1/5 veisekarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et viie aasta jooksul uuritakse kõik veisekarjad. Valitud karjas uuritakse kõiki üle 24 kuu vanuseid veiseid. Lüpsilehmad uuritakse seroloogiliselt piimaproovidest (ELISA) **(uurimiste arv: 17211 - VVA),**

ülejäanud veiseid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (**uurimiste arv: 9390 - VVA**)

1.2.2 Kõik KSK pullid uuritakse üks kord aastas seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (**Raplamaa 182 pulli uurimise arv on arvestatud koondarvus p 1.3.1 - VVA**).

1.3.3 Histoloogiliselt uuritakse tapajärgsel kontrollimisel leitud kasvajaid, mis võivad olla põhjustatud veiste enzootilisest leukoosist (**uurimiste arv: 30**)

1.3 Veiste brutselloos

1.3.1 Aastas uuritakse ligikaudu 1/5 veisekarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et viie aasta jooksul uuritakse kõik veisekarjad. Brutselloosile uuritakse kõiki veisekarju, mis on hõlmatud leukoosiuuringutega.

1.3.2 Karja kõik üle 24 kuu vanused veised uuritakse seroloogiliselt (v.a nuumpullid eraldi asuvates epidemioloogilistes üksustes, keda ei kasutata aretuses ning kes viiakse peale üleskasvatamist tapale). Lehmade uurimine viiakse läbi seroloogiliselt (ELISA) leukoosi uurimiseks saadetud piimaproovidest (**uurimiste arv: 17211 - VVA**), ülejäänud veiseid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (**uurimiste arv: 9390 - VVA**)

1.3.3 Brutselloosi kahtluse korral uuritakse bakterioloogiliselt aborteerunud looted (uurimiste arv: 30*) või aborteerunud emaslooma vereproov brutselloosi antikehadele (uurimiste arv: 100)

1.3.4 Kõik KSK pullid uuritakse üks kord aastas seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (**Raplamaa 182 pulli uurimise arv on arvestatud koondarvus p 1.3.2 - VVA**).

Maakond	Üle 24kuuseid veiseid 11.12.17	Piimaproovide arv 2018. a uurimiseks brutselloosile ja leukoosile	Vereproovide arv 2018. a uurimiseks brutselloosile ja leukoosile
HARJUMAA	7438	840	649
HIIMUMAA	3081	128	488
IDA-VIRUMAA	2440	256	233
JÕGEVAMAA	9225	1578	270
JÄRVAMAA	15395	2661	449
LÄÄNEMAA	4214	235	608
LÄÄNE-VIRUMAA	13983	2002	806
PÖLVAMAA	7473	1197	298
PÄRNUMAA	17044	2095	1314
RAPLAMAA	10793	1286	973
SAAREMAA	11598	1050	1271
TARTUMAA	7615	1097	426
VALGAMAA	5799	720	439
VILJANDIMAA	10834	1520	647
VÕRUMAA	5308	547	519
KOKKU	132240	17211	9390

1.4 Leptospiroos

Kõik KSK pullid uuritakse seroloogiliselt (mikroaglutinatsiooni reaktsiooniga (MAT)) üks kord aastas (**uurimiste arv: 182**) **Raplamaa – 182 - VVA**

1.5 Trihhomonoos

Kõikide KSK pullide spermat uuritakse üks kord aastas (mikrobioloogiline külv spermast tekitaja määramiseks) (**uurimiste arv: 182**) **Raplamaa – 182 - VVA**

1.6 Veiste kampülobakterioos

Kõikide KSK pullide spermat uuritakse üks korda aastas (mikrobioloogiline külv spermast tekitaja määramiseks) (**uurimiste arv: 182**) **Raplamaa – 182 - VVA**

1.7 Veiste viirusdiarröa

Kõik KSK pullid uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (ag-ELISA). Uuring toimub seerumist (**uurimiste arv: 182**) **Raplamaa – 182 - VVA**

1.8 Veiste nakkav rinotrahheiit

Kõik KSK pullid uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (ELISA) (**uurimiste arv: 182**) **Raplamaa – 182 - VVA**

1.9 Veiste paratuberkuloos

1.9.1 Kõik KSK pullid uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (ELISA) (**uurimiste arv: 182**) **Raplamaa – 182 -VVA**

1.9.2 Kogutakse kudede proove ja koproproove bakterioloogilise külvi tegemiseks tekitaja määramiseks (diagnoosi täpsustamiseks) (**uurimiste arv: 10***)

1.10 Veiste spongiformne entsefalopaatia

Seire viiakse läbi juhitud Euroopa Komisjoni rakendusotsuste nr 2009/719, 2011/358/EU suunistest ja OIE eeskirjadest.

1.10.1 Seire jaotus:

a) Inimtoiduks tapetud loomade seire (hädatapetud ja tapaeelse kontrolli käigus ilmnenu haiguste kliiniliste tunnustega loomade seire)

Aju proteaas-resistentse proteiini (PrPRes) määramiseks uuritakse:

- kõigi üle 48 kuu vanuste hädatapetud veiste piklikaju proovid (proove võtavad lepingulised proovivõtjad või järelevalveametnikud);
- kõigi üle 48 kuu vanuste veiste piklikaju proovid, kui veiste suhtes on kohaldatud hädatapmine väljaspool tapamaja (terve loomaga juhtunud õnnetus, mis seoses looma heaoluga välistab tema transportimise tapamajja) ning seejärel loom tuuakse tapamajja (proov võetakse tapamajas);
- kõigi üle 48 kuu vanuste veiste piklikaju proovid, kui veistele on tehtud tapaeelse kontrolli käigus tähelepanekuid õnnetuste või tõsiste füsioloogiliste ja funktsionaalsete probleemide või märkide kohta (loomade heaolu on ohus või loomade seisund võib kahjustada inimeste või loomade tervist, tähelepanu pööratakse EL-i seadusandlusega hõlmatud zoonootiliste ja loomahaiguste avastamisele) (proov võetakse tapamajas).

b) Muul põhjusel kui inimtoiduks tapetud loomade seire (surnud ja hukatud loomade seire)

Aju proteaas-resistentse proteiini (PrPRes) määramiseks uuritakse:

- kõigi üle 48 kuu vanuste veiste piklikaju proovid, kes on surnud või hukatud farmis, transpordi ajal või tapamajas, kuid keda ei ole hukatud seoses epideemiaga, näiteks suu- ja sõrataudiga (proove võtavad lepingulised proovivõtjad või järelevalveametnikud).

c) Veiste spongiformse entsefalopaatia (BSE) suhtes uuritakse veised, kes on sündinud, kasvanud või pärinevad Bulgaariast ja Rumeeniast või kolmandatest riikidest alljärgnevalt:

- * kõigi üle 24 kuu vanuste riskiloomade piklikaju proovid (BSE riskiloomade grupid on kirjeldatud punktis 1.10.1);
- * kõigi üle 30 kuu vanuste tervelt tapetud ja oma tarbeks tapetud veiste piklikaju proovid.

(punktides a, b ja c toodud uurimiste arv: 4000)

1.10.2 Järelevalveametniku poolt looma käitumuslike või neuroloogiliste tunnuste alusel BSE kahtlaseks tunnistatud veise aju (**BSE kliiniline kahtlus**) uuritakse histopatoloogilise (**uurimiste arv: 10***) ja immuunohistokeemilise meetoditega (**uurimiste arv: 10***)

1.10.3 Esmase kiirtestiga kahtlaseks või positiivseks osutunud loomade aju uuritakse täiendavalt immuunohistokeemilise meetodiga (**uurimiste arv: 10***)

1.11 Salmonelloosid

Koproproovid bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks kogutakse:

- kõikidelt pullidelt enne seemendusjaama või sperma kogumise eesmärgil kasvatatavasse aretuskarja viimist (**uurimiste arv: 100**)
- aastas uuritakse 1/5 veisekarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et viie aasta jooksul uuritakse kõiki karju, mille piima soovitakse turustada väljaspool farmi (farmile on antud veterinaartõend 8P), sealhulgas toorpiima otseturustavad veisekarjad uuritakse igal aastal (**uurimiste arv: 2598 - VVA**)

Proovide jaotust vaata lisa 1 tabelis!

Veisekarjast kogutakse proovid vastavalt tabelis toodud skeemile.

Loomade arv karjas	Võetavate proovide arv
Alla 20	Võrdne loomade arvuga karjas
21-100	25
üle 100	28

1.12 Bluetongue

Seire viiakse läbi juhindudes 26. oktoobri 2007. aasta Komisjoni määruse 1266/2007 I lisa suunistest. 2018. a uuritakse Eestis kokku ligikaudu 5% veisekarjadest, kus peetakse vähemalt 10 veist.

Seireproove kogutakse perioodil veebruarist novembrini ning karjade valikul tuleb eelistada karju, mis asuvad võimalike vektorite paljunemiskohtade läheduses (soisemad, vesisemad ja niiskemad piirkonnad).

Käesoleval aastal uuringutega hõlmatud karjade arvud ning uuritavate proovide prognoositavad arvud maakonniti on järgmised:

Maakond	Veisekarjad, kus peetakse vähemalt 10 veist	Uuritavate karjade arv (minimaalne)	Proovide arv 2018
HARJUMAA	116	6	84
HIIUMAA	86	5	70
IDA-VIRUMAA	46	3	42
JÕGEVAMAA	86	5	70
JÄRVAMAA	126	7	98
LÄÄNEMAA	78	4	56
LÄÄNE-VIRUMAA	153	8	112
PÖLVAMAA	64	4	56
PÄRNUMAA	249	13	182
RAPLAMAA	152	8	112
SAAREMAA	237	12	168
TARTUMAA	105	6	84
VALGAMAA	123	7	98
VILJANDIMAA	146	8	112
VÖRUMAA	152	8	112
KOKKU	1919	104	1456

Loomadelt kogutakse proovid vastavalt tabelis toodud skeemile, et tagada haiguse 20% levimuse avastamine 95%-se tõenäosusega.

Loomade arv karjas	Uuritavate loomade arv
10-14	7
15-20	10
21-30	11
31-60	12
61-99	13
100 ja rohkem	14

Veiseid uuritakse seroloogiliselt (ELISA) leukoosi uurimiseks saadetud vereproovidest (**uurimiste arv: 1456**)

1.13 Suu- ja sõrataud

10% Bluetongue uuringuteks toodud vereproovidest uuritakse suu- ja sõrataudi kolme serotüübi (A, O ja Asia-1) antikehade esinemisele. Proovid võetakse VTL poolt juhuvalimi printsiibi alusel: iga kümnes proov uuritakse SSTle. (**uurimiste arv: 146**)

1.14 Schmallerbergi haigus

Uuritakse viroloogiliselt (PCR) surnud väärarenguga looted või vasikad, mille puhul on tegemist Schmallerbergi viiruse kahtlusega. (**uurimiste arv: 25**)

2. SEAD

2.1 Sigade tuberkuloos

2.1.1 Kõik KSK ja paarituses kasutatavad kuldid uuritakse allergiliselt üks kord aastas (**uurimiste arv: 265 - VVA**)

Maakond	Tuberkuliinitavate kultide arv 2018. a
HARJUMAA	18
HIIUMAA	1
IDA- VIRUMAA	3
JÕGEVAMAA	18
JÄRVAMAA	4
LÄÄNEMAA	15
LÄÄNE-VIRUMAA	31
PÕLVAMAA	7
PÄRNUMAA	8
RAPLAMAA	-
SAAREMAA	20
TARTUMAA	54
VALGAMAA	4
VILJANDIMAA	68
VÕRUMAA	14
KOKKU	265

2.1.2 Tuberkuliinile reageerinud sigade hulgast tehakse bakterioloogiline külv lümfisõlmedest tekitaja määramiseks (**uurimiste arv: 20***)

2.2 Brutselloos, leptospiroos, sigade klassikaline katk, sigade vesikulaarhaigus, reproduktiiv-respiratoorne sündroom (PRRS), PED (sigade epideemiline diarröa) ja Aujeszky haigus

2.2.1 Brutselloosi, leptospiroosi, sigade klassikaline katku, sigade vesikulaarhaiguse, reproduktiiv-respiratoorne sündroomi (PRRS) ja Aujeszky haiguse seroloogiliseks uurimiseks võetakse 2 korda aastas (minimaalselt 4-kuulise vahega) proovid kõikidest karjadest, kus on vähemalt 10 emist või 100 nuumikut. Sigade epideemilisele diarröale (PED) uuritakse üks kord aastas proovid, mis on toodud kõikidest karjadest, kus on vähemalt 10 emist või 100 nuumikut. Loomadelt kogutakse proovid vastavalt tabelis toodud skeemile, et tagada haiguse 10% levimuse avastamine 95%-se tõenäosusega (**uurimiste arv: 2144 proovi kaks korda aastas, kokku 4288 proovi - VVA**).

2.2.2 Kõik KSK kuldid uuritakse seroloogiliselt kaks korda aastas (**uurimiste arv: 86 proovi kaks korda aastas, kokku 172 proovi - VVA**)

Käesoleval aastal on uuringutega hõlmatud sigade põhikarjade arvud ning võetavate proovide prognoositavad arvud maakonniti järgmised (punkt 2.2.1 + punkt 2.2.2):

Maakond	Uuritavaid karju	Proove 2018. a
HARJUMAA	4	116
HIIUMAA	0	0
IDA-VIRUMAA	3	85
JÕGEVAMAA	3	85
JÄRVAMAA	1	28
LÄÄNEMAA	2	57
LÄÄNE-VIRUMAA	18	507
PÕLVAMAA	8	232
PÄRNUMAA	3	76
RAPLAMAA	2	58
SAAREMAA	9	259
TARTUMAA	8	237
VALGAMAA	1	20
VILJANDIMAA	11	334
VÕRUMAA	5	136
KOKKU	78	2230

Täpsem proovide jaotus on lisas 2.

2.2.3 Brutselloosi kahtluse korral uuritakse bakterioloogiliselt aborteerunud looted (uurimiste arv: 30*) või aborteerunud emaslooma vereproov brutselloosi antikehadele (uurimiste arv: 100)

2.3 Sigade Aafrika katk metssigadel

2.3.1. Sigade Aafrika katku uuringud kitsendustega aladel.

Euroopa Komisjoni rakendusotsuse 2014/709 lisa II ja III osas loetletud piirkondadest kütitud metssead uuritakse kõik sigade Aafrika katkule.

Rakendusotsuse lisa I osas loetletud piirkondades kütitud metssigadest uuritakse ligikaudu 50% ning lisaks need, keda soovitakse I tsoonist välja viia (olenemata sihtkoha tsoonist/tervisestaatusest). Proove uuritakse viroloogiliselt (PCR) ning juhtudel, kui antud piirkonnas on juba sigade Aafrika katk diagnoositud siis lisaks ka seroloogiliselt (ELISA).

2.3.2. Hukkunud metssigade uurimine

Sigade Aafrika katkule uuritakse viroloogiliselt (PCR) ja vajadusel seroloogiliselt (ELISA) (seroloogiliselt uuritakse juhul kui antud piirkonnas on juba sigade Aafrika katku diagnoositud) kõik surnuna leitud metssead. Värsketelt korjustelt võetakse organmaterjal (tonsillid, põrn, lümfisõlmed, neer), lagunenud korjustelt võetakse toruluu (reieluu).

(punktides 2.3.1 ja 2.3.2 toodud prognoositav uurimiste arv kokku: 9000)

2.4 Sigade Aafrika katk kodusigadel

2.4.1 Sigade Aafrika katku uuringud seakarjades

Viroloogiliselt (PCR) testitakse sigade Aafrika katku suhtes:

a) karjast leitud seakorjused – igal nädalal uuritakse karjas kaks esimest värsket (kuni 36 tunni jooksul surnud üle 2 kuu vanust) seakorjust. Karjast leitud seakorjustelt proovivõtmise kord peab olema kirjeldatud loomapidaja bioohutuskavas, mis kiidetakse heaks VTA poolt

b) sigade Aafrika katku kahtlusega sead (nii surnud kui ka elussead)

Karjast leitud värsketelt seakorjustelt ja sigade Aafrika katku kahtlusega surnud sigadelt võetakse eelkõige organproovid ning lisaks võimalusel ka vereproovid.

2.4.2 Sigade Aafrika katku uuringud kitsendustega aladel

2.4.2.1 Kaks korda aastas kontrollitakse Euroopa Komisjoni rakendusotsuse 2014/709 lisa I, II ja III osas loetletud piirkondadesse jäävaid kõrgete bioohutusmeetmetega seafarme ning võetakse proovid viroloogiliseks (PCR) uurimiseks. Proovivõtt ühendatud punktis 2.2.1 võetavate proovidega lähtuvalt lisas 2 olevale jaotusele.

2.4.2.2 Euroopa Komisjoni rakendusotsuse 2014/709 lisa II ja III osas loetletud piirkondadesse jäävaid seakarju tuleb viroloogiliselt (PCR) uurida juhul kui karjast (mis ei kuulu uurimise alla punkti 2.4.2.1 kohaselt) soovitakse elussigu liigutada nii piirkonna siseselt kui ka piirkonnast välja (sh ka tapamajja veetavate loomade uuringud). Uurimine peab toimuma 15 päeva jooksul enne loomade transporti.

(punktis 2.4 toodud prognoositav uurimiste arv kokku: 10 000)

2.5 Sigade klassikaline katk metssigadel

Sigade klassikalise katku suhtes uuritakse seroloogiliselt (ELISA) kõik kütitud metssead **(uurimiste arv: 8 000)**.

2.5.1. Hukkunud metssigade uurimine

Sigade klassikalisele katkule uuritakse organeid viroloogiliselt (PCR) ja vajadusel verd seroloogiliselt (ELISA) kõik surnuna leitud metssead. Värsketelt korjustelt võetakse organmaterjal (tonsillid, põrn, lümfisõlmed, neer) **(uurimiste arv: 150)**

2.6 Brutselloos, Aujeszky haigus, PRRS ja sigade gripp metssigadel

Proovid võetakse VTLi poolt juhuvalimi printsiibi alusel SAK analüüsideks toodud kütitud SAK negatiivsete metssigade vereproovidest **(uurimiste arv: 1000)**

2.7 Salmonelloosid

Kogutakse kopoproovid bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks.

Aastas uuritakse ligikaudu 1/5 seakarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et viie aasta jooksul uuritakse kõik seakarjad, kus loomi soovitakse turustada väljapoole farmi ning kus peetakse vähemalt 10 siga **(uurimiste arv: 292 - VVA)**

Proovide jaotust vaata lisa 1 tabelis!

Proovid kogutakse vastavalt tabelis toodud skeemile.

Loomade arv karjas	Uuritavate loomade arv
10-14	7
15-20	10
21-30	11
31-60	12
61-99	13
100 ja rohkem	14

Nuumsigadelt võetakse ametlikud koproproovid vanuserühmade või pidamisrühmade kaupa arvestusega üks koproproov liitproovina 5–10 looma kohta. Karjast võetavate proovide üldarv võrdub tabelis toodud uuritavate loomade arvuga.

3. LAMBAD; KITSED

3.1 Brutselloos

3.1.1 Ametlikult brutselloosivaba riigi staatuse säilitamiseks uuritakse aastas ca 10% juhuslikult valitud lamba- ja kitsekarjadest. Seire hõlmab karju kus on 50 ja rohkem looma. Selliste lamba- ja kitsekarjade üldarvud ning käesoleval aastal uuringute hõlmatud karjade arvud maakonniti on järgmised:

Maakond	Karjade arv, kus peetakse vähemalt 50 lammast/kitse	2018 aastal uuritavate karjade arv	Uuritavate loomade arv
HARJUMAA	26	3	42
HIIUMAA	20	2	28
IDA-VIRUMAA	15	2	28
JÕGEVAMAA	9	1	14
JÄRVAMAA	17	2	28
LÄÄNEMAA	21	3	42
LÄÄNE-VIRUMAA	19	2	28
PÖLVAMAA	32	4	56
PÄRNUMAA	53	6	84
RAPLAMAA	26	3	42
SAAREMAA	77	8	112
TARTUMAA	25	3	42
VALGAMAA	12	2	28
VILJANDIMAA	29	3	42
VÖRUMAA	41	5	70
KOKKU	423	49	686

Valitud karjades uuritakse üle 6 kuu vanuseid loomi. Loomadelt kogutakse proovid vastavalt tabelis toodud skeemile, et tagada haiguse 20% levimuse avastamine 95%-se tõenäosusega (**proovide arv: 686 -VVA**).

Loomade arv karjas	Uuritavate loomade arv
50-60	12
61-99	13
100 ja rohkem	14

3.1.2 Bakterioloogiliselt uuritakse kõik aborteerunud looted, mille puhul on tegemist brutselloosi kahtlusega.*

3.2 Skreipi

3.2.1 Muul eesmärgil kui inimtoiduks tapetud lammaste ja kitsede seire

Aju proteaas-resistentse proteiini (PrPRes) määramiseks uuritakse:

Valimi alusel üle 18 kuu vanuste (või neil peab olema enam kui kaks igemest väljunud jäävlõikehammast) surnud või hukatud lammaste ja kitsede piklikaju, kuid keda ei tapetud inimtoiduks ega loomataudi likvideerimise käigus.

(Lammaste uurimiste arv: 500, kitsede uurimiste arv: 100 – lepingulised proovivõtjad või järelevalveametnik)

3.2.2 Järelevalveametniku poolt looma kliiniliste tunnuste alusel skreipi kahtlaseks tunnistatud looma aju uuritakse histopatoloogilise (**uurimiste arv: 10***) ja immuunohistokeemilise meetoditega (**uurimiste arv: 10***)

Punkt 3.2 proovide jaotus 2018

Maakond	Lammaste arv 11.12.2017 seisuga	Skreipi uurimine lammastelt (ajuproove)	Kitsede arv 11.12.2017 seisuga	Skreipi uurimine kitsedelt (ajuproove)
HARJUMAA	4350	27	269	5
HIIUMAA	4020	25	160	3
IDA-VIRUMAA	1590	10	579	11
JÕGEVAMAA	1581	10	168	3
JÄRVAMAA	3252	20	358	7
LÄÄNEMAA	4451	28	196	4
LÄÄNE-VIRUMAA	5674	35	383	8
PÖLVAMAA	5949	37	308	6
PÄRNUMAA	7603	47	923	18
RAPLAMAA	6135	38	292	6
SAAREMAA	15374	96	291	6
TARTUMAA	4703	29	242	5
VALGAMAA	3124	19	167	3
VILJANDIMAA	5033	31	162	3
VÕRUMAA	7594	47	591	12
KOKKU	80438	500	5089	100

3.3 Hirvlaste krooniline kurtumushaigus (CWD)

Seire viiakse läbi juhindudes 30. oktoobri 2017. aasta Komisjoni määruse (EL) 2017/1972 suunistest. Kroonilise kurtumustõve seire programm hõlmab tehistingimustes peetavaid ja metsikuid hirvlasi kogu Eesti territooriumil. Uuritavad loomaliigid on: põdrad, hirved ja metskitsed. Kõik valitud hirlased peavad olema üle 12 kuu vanad. Vanust hinnatakse hammaste, nähtavate suguküpsuse tunnuste või muu usaldusväärse teabe alusel. Igalt valitud loomalt võetakse ajutüve obex-piirkonna proov ning seda testitakse TSE esinemise suhtes. Kui on võimalik, võetakse lisaks üks järgmistest proovidest: neelutagused lümfisõlmed, mandlid või muud peapiirkonna lümfisõlmed.

Hirlased tuleb valida järgmistest sihtrühmadest:

3.3.1 Tehistingimustes peetavate hirvlaste puhul:

- surnud/hukatud isendid (määratletakse kui tehistingimustes peetavate hirvlaste isendid, kes on leitud surnuna loomade pidamise suletud territooriumilt, transpordil tapamajja või tapamajas või kes on hukatud nende tervises seisundi/vanuse tõttu.);
- kliinilise leiuga/haiged isendid (määratletakse kui tehistingimustes peetavate hirvlaste isendid, kellel avalduvad ebanormaalse käitumise tunnused ja/või motoorikahäired ja/või kelle üldine tervises seisund on halb);
- tehistingimustes peetavate hirvlaste tapetud isendid, kes on tunnistatud inimtoiduks kõlbmatuks;
- eelkõige kogutakse proove eelpoolmainitud riskiloomadelt. Juhul, kui nende proovidega pole võimalik kogutavate proovide nõutavat arvu täita, võib proove koguda tervelt tapetud ja inimtoiduks kõlblikuks tunnistatud loomadelt (**punkti 3.3.1 uurimiste arv kokku: 10 - JVA** või lepingulised proovivõtjad või jahimehed).

3.3.2 Metsikute hirvlaste puhul:

- surnud/tapetud isendid (määratletakse kui looduses surnuna leitud hirvlaste isendid);
- liikluses hukkunud või kiskjate poolt tapetud hirvlaste isendid (määratletakse kui metsikute hirvlaste isendid, kes on saanud löögi maanteeõidukilt või rongilt või keda on rünnanud kiskjad);

- kliinilise leiuga/haiged isendid (määratletakse kui metsikute hirvlaste isendid, kellel vaatluse põhjal täheldatakse ebanormaalse käitumise tunnuseid ja/või mootorikahäireid ja/või kelle üldine tervises seisund on halb);
- kütitud metsikute hirvlaste inimtoiduks kõlbmatuks tunnistatud isendid;
- eelkõige kogutakse proove eelpoolmainitud riskiloomadelt. Juhul, kui nende proovidega pole võimalik kogutavate proovide nõutavat arvu täita, võib proove koguda tervete ulukite kütamise teel (**punkti 3.3.2 uurimiste arv kokku: 1000** - JVA või lepingulised proovivõtjad või jahimehed).

3.4 Salmonelloosid

Aastas uuritakse ligikaudu 1/5 lamba- ja kitsekarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et viie aasta jooksul uuritakse kõik lamba- ja kitsekarjad (v.a karjad, milles peetakse loomi oma tarbeks). Toorpiima otseturustavad lamba- ja kitsekarjad uuritakse igal aastal.

Karjade valikul peab jälgima, et viiele aastale jaotatud kontrollprogramm hõlmaks kõiki lamba- ja kitsekarju, mille saadusi soovitakse turustada väljaspool farmi ja milles peetakse vähemalt 50 lammast (**uurimiste arv: 974 - VVA**).

Proovid kogutakse vastavalt tabelis toodud skeemile. Eraldi tuleb pidada arvestust lambakarjade, kitsekarjade ning segakarjade (lambad/kitsed koos) uurimiste kohta.

Loomade arv karjas	Uuritavate loomade arv
50-60	12
61-99	13
100 ja rohkem	14

Proovide jaotust vaata lisa 1 tabelis!

3.5 Schmallerbergi haigus

Uuritakse viroloogiliselt (PCR) surnud väärarenguga looted või talled, mille puhul on tegemist Schmallerbergi viiruse kahtlusega.

(uurimiste arv: 25)

4. LINNUD

4.1 Põllumajandusindude salmonelloosid

Proovid kogutakse:

- vähemalt 250 täiskasvanud linnust koosnevast sugukarjast;
 - o 5 paari sokiproove (või 2 koproproovi liitproovina) võetakse nelja nädala möödumisel lindude karja toomisest ning teist korda 2-3 nädalat enne lindude tapale viimist
- vähemalt 50 täiskasvanud linnust koosnevast munakarjast;
 - o liigi *Gallus gallus* munakarjast võetakse 2 koproproovi liitproovina 22 - 26 nädala vanustelt lindudelt
 - o teistelt põllumajanduslindudelt võetakse 2 koproproovi liitproovina 22 - 26 nädala vanustelt lindudelt ning teist korda 2 nädalat enne lindude tapamajja viimist
- muna- või aretuskarja viimise eesmärgil peetavatelt üle 72 tunni vanustelt noorlindudelt;
 - o koproproovid võetakse esimest korda 4 nädala vanustelt lindudelt ning teist korda 2 nädalat enne nende viimist sugu- või munakarja.
- vähemalt 50 linnust koosnevast broilerikarjast;
 - o liigi *Gallus gallus* broilerikarjadest uuritakse 1/3 tapmisele viidavatest karjadest. 2 paari sokiproove võetakse 2-3 nädala jooksul enne tapamajja viimist
 - o teiste põllumajanduslindude korral võetakse kõikidest karjadest 2 paari sokiproove 2-3 nädala jooksul enne tapamajja viimist.

Haudejaamas võetakse iga 16 nädala tagant proov igast sugukarjast pärinevate lindude koorumiskapist.

Sugu- ja munakarja toodud igast partiist võetakse kümnest erinevast juhuslikult valitud tibukarbist nõrku ja surnud tibusid, tibutolmu, allapanu. Proovid võib ühendada üheks koondprooviks (**uurimiste arv: 760**)

Proovide jaotust vaata lisa 1 tabelis!

4.2 Lindude gripp

4.2.1 Teostatakse seroloogiline uuring. Seireprogrammi koostamisel juhinduti Komisjoni Otsuse 2010/367 EÜ I lisas sätestatud suunistest. Representatiivse proovivõtu aluseks on võetud munakanakarjad alates 50 linnust (kokku 117 lindlat). Ühel territooriumil ühele loomapidajale kuuluvad lindlad on loetud üheks lindlaks (kokku 102 lindlat). Valimisse valiti igast maakonnast ligikaudu 50% lindlatest.

Proovid kogutakse vastavalt tabelis toodud skeemile.

Lindude arv farmis	Võetavate proovide arv
50-99	8
100 ja rohkem	9

Antud skeemi kohaselt uurides on haiguse 30%-ne levimus karjas avastatav 95%-se tõenäosusega.

Kui linnufarmis peetakse linde mitmes erinevas lindlas, võetakse iga lindla kohta 5 proovi.

(uurimiste arv: 477)

4.2.2 Kütitud või püütud metslindudelt (70% proovidest veelindudelt ja 30% muudelt metslindudelt) kogutakse rändeperioodil kloaagi või hingetoru/suu/neelu tampooniproove viroloogiliseks uurimiseks. Surnud metslindudelt (eelistatavalt veelindudelt) kogutakse kloaagi või hingetoru/suu/neelu tampooniproove või organproove viroloogiliseks uurimiseks (**uurimiste arv: 200**). Kogutakse organproove viiruse isoleerimiseks kanaembrüotes (uurimiste arv: 70*)

Vereseerumist HAI (uurimiste arv: 70*)

Punkti 4.2.1 proovide jaotus 2018. aastal

Maakond	Kodulindude uurimine 2018	
	Uuritavate linnufarmide arv	Võetavate proovide arv
HARJUMAA	5	45
HIIUMAA	1	9
IDA-VIRUMAA	2	18
JÕGEVAMAA	2	18
JÄRVAMAA	2	18
LÄÄNEMAA	2	18
LÄÄNE-VIRUMAA	3	27
PÕLVAMAA	2	18
PÄRNUMAA	7	63
RAPLAMAA	4	32
SAAREMAA	4	32
TARTUMAA	7	63
VALGAMAA	4	32
VILJANDIMAA	6	54
VÖRUMAA	2	18
KOKKU	53	477

5. HOBUSED

Vastavalt piiripunktide proovivõtu kavale, uuritakse imporditavad hobused INAN-le, kargtaudile ja malleusele (**10 proovi / 30 analüüsi**).

6. KALAD

Seireprogrammi koostamisel tuleb juhendada Komisjoni Otsuses 2001/183/EÜ ja Komisjoni Rakendusotsuses (EL) 2015/1554 sätestatud suunistest.

6.1 Viiruslik hemorraagiline sepsitsemia (VHS) ja kalade vereleomeorganite infektsioosne nekroos (IHN)

Igast tegevusloaga kalakasvandusest võetakse kaks korda aastas (kevad ja sügisel) eelkõige vikerforellidest (või teistest liikidest, mis on VHSi või IHNi viirusele vastuvõtlikud) 30 kala haigusetekiitaja määramiseks.

Proovivõtmise skeem: 30 kala (kokku) : 10 kala (ühes proovis) = 3 koondproovi

Antud skeemi kohaselt uurides on haiguse 10%-ne kontroll-levimus kasvanduses avastatav 95%-se tõenäosusega. Viiruse isoleerimine (**uurimiste arv: 16 farmi x 3 x 2 = 96 koondproovi**)

6.2 Karpkala herpesviirus

Igast tegevusloaga kalakasvandusest võetakse üks kord aastas 30 karpkala haigusetekiitaja määramiseks.

Proovivõtmise skeem: 30 kala (kokku): 2 kala (ühes proovis) = 15 koondproovi

Antud skeemi kohaselt uurides on haiguse 5%-ne kontroll-levimus kasvanduses avastatav 95%-se tõenäosusega. Viiruse isoleerimine (**uurimiste arv: 2 farmi x 15 = 30 koondproovi**)

Kalade proovid (punktid 6.1 ja 6.2)

Maakond	Kalade proove uurimiseks VHSile ja IHNile	Kalade proove karpkala herpesviirusele
HARJUMAA	0	0
HIIUMAA	0	0
IDA-VIRUMAA	6	0
JÕGEVAMAA	6	15
JÄRVAMAA	12	0
LÄÄNEMAA	0	0
LÄÄNE-VIRUMAA	30	0
PÕLVAMAA	12	0
PÄRNUMAA	0	0
RAPLAMAA	6	0
SAAREMAA	18	0
TARTUMAA	0	15
VALGAMAA	0	0
VILJANDIMAA	0	0
VÕRUMAA	6	0
KOKKU	96	30

6.3 Läänemere kalade uuringud

Traallaevade lossimisel Miiduranna ja Dirhami sadamates kogutakse proovid merekaladest (kilu ja räim) uurimiseks viirusliku hemorraagilise sepsitsemia suhtes (**uurimiste arv: 30 koondproovi aastas**).

Kaaskirjale märgitakse kalade (kilu ja räime) püügipiirkond ja püügiruu, veetemperatuur, mis peab olema alla 14° C ja viroloogiline uuringuliik. Terved kalad mähitakse imavasse paberisse ja pannakse plastkottidesse, mis asetatakse soojusisolatsiooniga konteinerisse. Proovid saadetakse

laborisse jahutatuna, koos piisava koguse jääga või muu jahutusainega. Proovi temperatuur transpordi ajal ei tohi tõusta üle 10° C. Enne proovide saatmist tuleb võtta ühendust Veterinaar- ja Toidulaboratooriumiga Tartus tel 738 61111.

Proovivõtmise skeem:

Maakond	Sadam	Proovivõttude arv aastas	Kalade arv valimis (¹)	Koondproovide arv
Läänemaa	Dirhami	1 (kevadel)	150	15
Harjumaa	Miiduranna	1 (sügisel)	150	15

¹ Kalade arv koondproovis: 10

7. KARUSLOOMAD

Karusloomade seire liigisisese söötmisel

Komisjoni määruse (EL) nr 142/2011 (16 Lisa, III peatükk, IV jagu) nõuete täitmiseks uuritakse laboratoorselt neuroloogiliste sümptomitega aretusloomi TSE esinemise suhtes. PrPRes määramine. **(uurimiste arv: 6)**

8. KODU- JA METSLOOMAD

8.1 Marutaud

Kogutakse pea- või ajuproovid kõigilt marutaudikahtlastelt kodu- ja metsloomadel uurimiseks marutaudi viiruse esinemise suhtes immuunofluoresentsmeetodil (IFM). **(uurimiste arv: 250)**

II Söötade uurimine

1. *Salmonella* spp

Söödaproove võetakse bakterioloogiliseks uurimiseks. Proovid võetakse 5%-st riigi söödaregistrisse 11.12.2017 a seisuga kantud 3298 söödakäitleja/loomapidaja juurest. Võrreldes eelmise aastaga suurendati söödakäitlejate juurest võetavate proovide arvu ning vähendati loomapidaja juurest võetavate proovide arvu seoses 2017. aasta järelevalvetulemustega. Riskihindamise alusel tehakse valik söödakäitlejatest/loomapidajatest, kelle ettevõttest proovid võetakse. *Salmonella* spp on söödas ebaühtlaselt jaotunud ja selleks, et hinnata sööda ohutust tuleb võtta ühest söödapartiist teatud arv lõpp-proove (proove, mis saadetakse laborisse). Proovide arv sõltub söödapartii suuruselt ning võetakse vastavalt proovivõtjuhendile. Sööda impordil võetakse proovid 8%-st eelmisel aastal imporditud partiide arvust (350 1.12.2017 seisuga).

Proovi võtavad söötade valdkonna järelevalveametnikud:

- söödakäitleja juurest, kes tegeleb sööda tootmisega müügi eesmärgil või turuleviimisega ning sööda impordiga **(partiide arv: 30 söödakäitlejalt ja 30 impordil ning prognoositav lõpp-proovide arv kokku: 110)**
- loomapidaja juurest, kes tegeleb oma tarbeks sööda tootmisega ja loomade söötmisega **(partiide arv: 85 ja prognoositav lõpp-proovide arv: 110)**

2. Loomne proteiin

Söödaproovid võetakse uurimiseks Euroopa Nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 alusel. Proovid võetakse ligikaudu 2,5%-st riigi söödaregistrisse kantud söödakäitleja/loomapidaja (3298) juurest. Järelevalveametnikud teevad riskihindamise alusel valiku söödakäitlejatest/loomapidajatest, kelle ettevõttest võetakse proovid vastavalt proovivõtjuhendile.

Proovi võtavad söötade valdkonna järelevalveametnikud:

- söödakäitleja juurest, kes tegeleb sööda tootmisega müügi eesmärgil või turuleviimisega ning sööda impordiga (**proovide arv: 12**)
- loomapidaja juurest, kes tegeleb omatarbeks sööda tootmisega ja loomade söötmisega (**proovide arv: 60**)

Tabel: Söödapartiide jaotus maakonniti

Maakond	<i>Salmonella spp</i> uuritavate söödapartiide arv söödakäitlejate juurest (p 1a)	<i>Salmonella spp</i> uuritavate söödapartiide arv loomapidaja juurest (p 1b)	Loomse proteiini proovid söödakäitlejate juurest (p 2a)	Loomse proteiini proovid loomapidaja juurest (p 2b)
HARJUMAA	5	6	2	4
HIIUMAA		4		2
RAPLAMAA		7		5
LÄÄNEMAA		4		3
IDA-VIRUMAA	12	4	4	2
JÄRVAMAA		7		5
JÕGEVAMAA		7		5
LÄÄNE-VIRUMAA		7		5
PÄRNUMAA	5	7	2	5
SAAREMAA		5		4
VILJANDIMAA		7		5
PÖLVAMAA	8	5	4	3
TARTUMAA		5		4
VALGAMAA		5		4
VÖRUMAA		5		4
KOKKU	30	85	12	60

III Loomsed kõrvalsaadused

Proovid loomsetest kõrvalsaadustest võetakse uurimiseks komisjoni määruse (EL) nr 142/2011 alusel, eelkõige selle määruse XVI Lisa „Ametlik kontroll“ täitmiseks.

Proovide arv ja jaotus lähtub järgmistest põhimõtetest:

- I ja II kategooria loomsete kõrvalsaaduste töötlemisettevõttest, kus tooted märgistatakse püsिमärgistusainega (glütserooltriheptanaadiga), võetakse lõpp-tootest (lihakondijahust) aastas üks kord järelevalve raames proov püsिमärgistusaine sisalduse uurimiseks;
- komposti, (karusloomade) söödamaterjali, mullaparandusainet, biogaasi ja/või töödeldud sõnnikut käitlevast ettevõttest võetakse lõpp-tootest (biogaasi puhul käärimisjääkidest) aastas üks kord järelevalve raames proov *Salmonella spp* esinemise uurimiseks;
- lemmikloomatoitu tootvast ettevõttest võetakse lõpp-tootest aastas üks kord järelevalve raames proov *Salmonella spp* esinemise ja enterobakterite arvukuse uurimiseks.

Proovid *Salmonella spp* esinemise ja enterobakterite arvukuse uurimiseks võetakse alati 5st osaproovist koosneva proovina; proovid püsिमärgistusaine uurimiseks võetakse ühe proovina.

Proovide arv kokku:

1. Püsimärgistusaine (glütserooltriheptanaat) sisaldus

1.1 I kategooria lihakondijahust (proovide arv: 1).

1.2 II kategooria lihakondijahust (proovide arv: 2)

Kokku proovide arv: 3

2. Salmonella spp esinemine 25 grammis 5-s osaproovis

2.1 söödamaterjalist/mullaparandusainest (proovide arv: 5; osaproovide arv $5 \times 5 = 25$)

2.2 biogaasi käärimisjääkidest (proovide arv: 5; osaproovide arv: $5 \times 5 = 25$)

2.3 kompostist/töödeldud sõnnikust (proovide arv: 6; osaproovide arv: $6 \times 5 = 30$)

2.4 lemmikloomatoidust (proovide arv: 10; osaproovide arv: $10 \times 5 = 50$)

Kokku proovide arv: 26

Kokku osaproovide arv: $26 \times 5 = 130$

3. Enterobakterite arvuline määramine 5-s osaproovis

3.1 lemmikloomatoidust (proovide arv: 10; osaproovide arv: $10 \times 5 = 50$)

Kokku proovide arv: 5

Kokku osaproovide arv: $10 \times 5 = 50$

Tabel: Proovide arvud maakondade ja käitlemisettevõtete kaupa:

Maakond	Proovivõtu koht	Proovivõtu objekt	Proovide arv aastas	(Osa-) proovide arv	Analüüsi-tavad näitajad		
					<i>Salmonella spp</i>	Enterobakter	Püsimärgistusaine
<u>Harjumaa</u>	Tuhala Bio OÜ	kompost/ töödeldud sõnnik	1	5	x		
	Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus AS	kompost/ töödeldud sõnnik	1	5	x		
	HKScan Estonia AS, lemmikloomatoidu tootmine	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
	HKScan Estonia AS	karusloomasööt	1	5	x		
<u>Järvamaa</u>	Oisu Biogaas OÜ	biogaasi käärimisjääk	1	5	x		
	Aravete Biogaas OÜ	biogaasi käärimisjääk	1	5	x		
	Väätsa Prügilä AS	kompost/ töödeldud sõnnik	1	5	x		
<u>Läänemaa</u>	OÜ Preemia	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
<u>Lääne-Virumaa</u>	AS Vireen	I kategooria lihakondijahu	1	1			x
	HKScan Estonia AS, töötlemisettevõtte	II kategooria lihakondijahu	1	1			x
		karusloomasööt/ mullaparandus-aine	1	5	x		
	Vinni Biogaas OÜ	biogaasi käärimisjääk	1	5	x		
	OÜ Pandivere LT	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
	AS OG Elektra tootmine, külmoone	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
	AS OG Elektra tootmine, kulinaariatsehh	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
	OÜ Lihakarn	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
	HKScan Estonia AS, lemmikloomatoidu tootmine	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
<u>Pärnumaa</u>	AS Pomes Feeds	söödamaterjal	1	5	x		
	Matogard OÜ	kompost/ töödeldud sõnnik	1	5	x		
	Paikre OÜ	kompost/ töödeldud sõnnik	1	5	x		
	OÜ Lahekala	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
	OÜ Karjamõisa	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
<u>Raplamaa</u>	AS Balti Karusnahk	karusloomasööt	1	5	x		
<u>Saaremaa</u>	Saaremaa Lihatoöstus OÜ	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
	AS Kuressaare Veevärk	biogaasi käärimisjääk	1	5	x		
<u>Tartumaa</u>	Tartu Biogaas OÜ	biogaasi käärimisjääk	1	5	x		
	AS Keskkonnateenused	kompost/ töödeldud sõnnik	1	5	x		
<u>Valgamaa</u>	Atria Eesti AS	II kategooria lihakondijahu	1	1			x
		mullaparandusaine	1	5	x		

IV Vaktsineerimised

1. Marutaud.

1.1. Profülaktiliselt koerad ja kassid vastavalt põllumajandusministri 20. novembri 2000. a määruses nr 67 "Marutaudi tõrje eeskiri" sätestatule.

1.2. Põllumajanduslooma(de) kohustuslik vaktsineerimine ohustatud loomakasvatustevõttes (ehitises) juhul, kui mõni loom antud ehitises on olnud otseses kontaktis marutaudi haige või marutaudikahtlase loomaga.

***Uurimised tuleb eelnevalt kooskõlastada VTA ja VTLiga**

Lisad:

Lisa 1: Salmonellooside proovid 2018

Maakond	Veised		Sead		Lambad, kitsed		Põllumajanduslinnud	
	Uuritavate karjade arv	Võetavate proovide arv	Uuritavate karjade arv	Võetavate proovide arv	Uuritavate karjade arv	Võetavate proovide arv	Uuritavate karjade arv	Võetavate proovide arv
HARJUMAA	4	71	1	14	0	0	250	500
HIIUMAA	7	120	0	0	4	52	0	0
IDA-VIRUMAA	4	106	1	14	1	14	6	12
JÕGEVAMAA	15	325	1	14	0	0	0	0
JÄRVAMAA	4	109	1	14	3	40	0	0
LÄÄNEMAA	5	121	1	14	8	109	6	30
LÄÄNE-VIRUMAA	13	340	4	56	5	70	33	66
PÖLVAMAA	12	230	2	28	15	202	3	6
PÄRNUMAA	15	313	1	14	0	0	5	10
RAPLAMAA	3	38	1	14	1	13	6	12
SAAREMAA	5	131	2	28	16	215	0	0
TARTUMAA	13	325	2	28	0	0	29	58
VALGAMAA	2	37	1	12	1	14	21	42
VILJANDIMAA	7	160	2	28	8	110	8	16
VÕRUMAA	8	172	1	14	10	135	4	8
KOKKU	117	2598	21	292	72	974	371	760

Lisa 2 Sigade ehitised ja uuritavate loomade arv punktide 2.2.1, 2.2.2 ja 2.4.2.1 täitmiseks

TEGEVUSKOHA REGISTRINUMBER	NUUMSIGADE ARV	EMISTE ARV	KULTIDE ARV	PROOVE 2018	Tegevuskoha maakond	Tegevuskoha vald/ linn	Tegevuskoha registreerija äri nimi
EE223	1066	120	8	29	HARJU MAAKOND	KIILI VALD	OÜ PIHLAKA FARM
EE250	3776	729	10	29	HARJU MAAKOND	KUUSALU VALD	OSAÜHING HINNU SEAFARM
EE257	5954	0	0	29	HARJU MAAKOND	KUUSALU VALD	OÜ KÜÜNI FARM
EE4367	2573	0	0	29	HARJU MAAKOND	KOSE VALD	OSAÜHING VALDEREKS
EE2387	310	0	0	28	IDA-VIRU MAAKOND	TOILA VALD	OÜ ONTIKA TALU
EE630	800	318	2	29	IDA-VIRU MAAKOND	LÜGANUSE VALD	OSAÜHING SIGWAR
EE794	713	0	0	28	IDA-VIRU MAAKOND	LÜGANUSE VALD	OSAÜHING SIGWAR
EE119	260	4	3	27	JÕGEVA MAAKOND	PÕLTSAMAA VALD	PAJU SIGALA OÜ
EE404	2970	0	0	29	JÕGEVA MAAKOND	PÕLTSAMAA VALD	SAIMRE SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE582	3609	0	0	29	JÕGEVA MAAKOND	JÕGEVA VALD	OSAÜHING MARKILO
EE299	175	103	4	28	JÄRVA MAAKOND	JÄRVA VALD	OSAÜHING PÄIDLA
EE130	3227	477	8	29	LÄÄNE MAAKOND	LÄÄNE-NIGULA VALD	OÜ LINNAMÄE PEEKON
EE140	640	93	5	28	LÄÄNE MAAKOND	LÄÄNE-NIGULA VALD	OSAÜHING FAZENDA
EE1010	606	326	2	28	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	OSAÜHING KUPNA MÕIS
EE1012	1403	330	3	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VÄIKE-MAARJA VALD	OSAÜHING SF PANDIVERE
EE1021	512	0	0	28	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	RAKVERE VALD	OSAÜHING VINIMEX
EE1060	1568	628	6	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	OSAÜHING MARKILO
EE1079	2056	548	4	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VÄIKE-MAARJA VALD	OSAÜHING KÖPSTA SEAFARM
EE1472	870	0	0	28	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	OSAÜHING KUPNA MÕIS
EE300	235	0	0	27	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	OSAÜHING TUNGALTERA
EE304	508	0	0	28	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	OSAÜHING VINIMEX
EE414	64	13	1	24	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	MÄIDU MAURUS
EE4226	1487	0	0	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE4335	1944	0	0	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	OSAÜHING HANVAL GRUPP
EE4383	1008	0	0	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	OÜ FAMULOR
EE4394	1915	10	0	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VÄIKE-MAARJA VALD	OÜ PIIBE PIG
EE449	143	13	2	26	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	KARMO JÜRGENSON
EE571	791	274	1	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	HALJALA VALD	OSAÜHING OLEG GROSSI TALU
EE581	1534	0	0	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	OSAÜHING VINIMEX
EE733	800	0	0	28	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	VINNI VALD	OSAÜHING VINIMEX
EE760	1331	272	2	29	LÄÄNE-VIRU MAAKOND	TAPA VALD	ERMO SEPA TALU

EE1715	1770	0	0	29	PÕLVA MAAKOND	PÕLVA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE2624	1351	0	0	29	PÕLVA MAAKOND	RÄPINA VALD	RIINITALO OÜ
EE4024	6606	0	0	29	PÕLVA MAAKOND	PÕLVA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE4164	2072	0	0	29	PÕLVA MAAKOND	KANEPI VALD	OSAÜHING JÄRELVANKER
EE4275	2952	0	0	29	PÕLVA MAAKOND	PÕLVA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE452	3207	0	0	29	PÕLVA MAAKOND	KANEPI VALD	ATRIA FARMID OÜ
EE454	1569	0	0	29	PÕLVA MAAKOND	RÄPINA VALD	PUNNI AGRO OÜ
EE802	2385	380	6	29	PÕLVA MAAKOND	RÄPINA VALD	HAAMERI TALU
EE2951	1	15	2	18	PÄRNU MAAKOND	PÄRNU LINN	TIIT EENSALU
EE4355	2742	0	0	29	PÄRNU MAAKOND	PÄRNU LINN	OSAÜHING LÕPE AGRO
EE501	4458	0	0	29	PÄRNU MAAKOND	LÄÄNERANNA VALD	OSAÜHING LÕPE AGRO
EE10081	5175	0	0	29	RAPLA MAAKOND	MÄRJAMAA VALD	OSAÜHING RAIKKÜLA SEAKASVATUS
EE1130	2755	0	0	29	RAPLA MAAKOND	KEHTNA VALD	FRANK KUTTER FARMID OÜ
EE1729	879	0	0	28	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	VALJALA SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE4071	1875	0	0	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	VALJALA SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE4344	2939	0	0	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	OSAÜHING SAARE PEEKON
EE502	8	1174	10	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	VALJALA SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE505	1096	399	6	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	OSAÜHING OSS
EE515	1652	397	4	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	OSAÜHING SAARE PEEKON
EE545	799	14	0	28	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	OSAÜHING ÄÄRE SEAKASVATUS
EE577	3117	0	0	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	VALJALA SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE661	1917	0	0	29	SAARE MAAKOND	SAAREMAA VALD	OSAÜHING ÄÄRE SEAKASVATUS
EE1205	976	0	0	28	TARTU MAAKOND	TARTU VALD	OSAÜHING VIRU AGRO
EE1231	142	248	4	28	TARTU MAAKOND	TARTU VALD	JAMPO SEAKASVATUSE OÜ
EE1252	388	168	6	28	TARTU MAAKOND	ELVA VALD	OÜ KÄRSS-JORSS
EE3891	2136	0	0	29	TARTU MAAKOND	PEIPSIÄÄRE VALD	OÜ FRIENDSLAND
EE4282	1772	0	0	29	TARTU MAAKOND	PEIPSIÄÄRE VALD	OÜ VARNJA FARMID
EE453	7547	0	0	29	TARTU MAAKOND	ELVA VALD	ATRIA FARMID OÜ
EE791	1458	0	0	29	TARTU MAAKOND	TARTU VALD	JAMPO SEAKASVATUSE OÜ
EE121	0	0	37	37	TARTU MAAKOND	TARTU VALD	EESTI TÕUSIGADE ARETUSÜHISTU
EE25816	35	10	1	20	VALGA MAAKOND	OTEPÄÄ VALD	EDA KUHI
EE1440	3673	0	0	29	VILJANDI MAAKOND	MULGI VALD	KIVISALU CAPITAL OÜ
EE1460	2186	311	1	29	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	SAIMRE SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE1470	10319	6794	16	29	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE1471	4203	0	0	29	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	SAIMRE SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE4241	1765	0	0	29	VILJANDI MAAKOND	MULGI VALD	TEMPO PÕLLUMAJANDUS OÜ
EE4329	805	0	0	28	VILJANDI MAAKOND	MULGI VALD	TEMPO PÕLLUMAJANDUS OÜ

EE497	208	22	1	27	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	TÄSSI TALU
EE500	2461	0	0	29	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE638	1589	0	0	29	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	SAIMRE SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE786	157	7	1	27	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	VADI TALU
EE2119	0	0	49	49	VILJANDI MAAKOND	VILJANDI VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE10235	108	16	1	27	VÕRU MAAKOND	RÕUGE VALD	OÜ TÕMBU
EE1475	749	0	0	28	VÕRU MAAKOND	ANTSLA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE1532	72	14	1	24	VÕRU MAAKOND	RÕUGE VALD	ARVI UMBLEJA SIBERI TALU
EE2310	1884	0	0	29	VÕRU MAAKOND	VÕRU VALD	JAAGUMÄE OÜ
EE2312	285	0	0	28	VÕRU MAAKOND	VÕRU VALD	JAAGUMÄE OÜ
				2230			